

OPINIA

Prezydium Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”

*dot. rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 3 lutego 2021 r.
zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego
ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem,
przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19*

I. Złamanie przepisów ustawy o związkach zawodowych

W dniu 5 lutego 2021 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 lutego 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Wskazany akt prawny został wydany bez przewidzianej w art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U.2019.263 t.j. z dnia 2019.02.12) opinii reprezentatywnej w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego organizacji związkowej. Przekazanie projektu aktu prawnego do zaopiniowania przez związki zawodowe ma istotne znaczenie nie tylko społeczne, lecz również prawne. Jest bowiem częścią składową dochowania tryb stanowienia prawa, jako zgodnego z zasadą państwa prawa i zasadą praworządności.

Ignorowanie ustawowych uprawnień KSOiW NSZZ „Solidarność” łamie ponadto postanowienia Porozumienia Ministra Edukacji Narodowej z Krajową Sekcją Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” z 10 lipca 1990 r. w sprawie zasad współdziałania w dziedzinie oświaty i wychowania organów administracji państwowej z instancjami Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność" wydane na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U.2019.2215 t.j. z dnia 2019.11.15). Umowa ta przewiduje m.in.: określanie kierunków reformy systemu oświaty i wychowania, konsultacje i udział we wspólnych posiedzeniach i spotkaniach roboczych, wymianę opinii, stanowisk, wniosków i postulatów. Podkreślenia wymaga fakt, iż sygnatariusze porozumienia ustalili, że naruszenie lub niezrealizowanie jego postanowień może być powodem sporu zbiorowego na zasadach określonych w ustawie o związkach zawodowych.

Problem jest poważny albowiem przytoczony akt prawny jest tylko jednym z wielu rozporządzeń przy wydaniu, którego pominięto obligatoryjny etap konsultacji ze związkami zawodowymi. MEiN (dawniej MEN) zaniechało tego niezbędnego elementu prawodawczego w 2020 r. m.in. w przypadku projektów rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia:

- I. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19,
- II. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach,
- III. zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania,
- IV. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą,
a ponadto
- V. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 września 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

II. Uwagi szczegółowe

1.

Rozporządzenie wprowadza poprzez par. 11ha ust. 1 rozwiązanie umożliwiające:

- 1) przedłużenie powierzenia stanowiska dyrektorowi jednostki systemu oświaty, po uzyskaniu pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny oraz po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady szkoły lub placówki, na okres nie dłuższy niż do dnia 31 sierpnia 2026 r., jednak nie krótszy niż jeden rok szkolny, albo
- 2) powierzenie pełnienia obowiązków dyrektora jednostki systemu oświaty wicedyrektorowi, a w jednostce, w której nie ma wicedyrektora – nauczycielowi tej jednostki, po uzyskaniu pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny oraz po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady szkoły lub placówki, jednak nie dłużej niż do dnia 31 sierpnia 2022 r., albo
- 3) przedłużenie powierzenia pełnienia obowiązków dyrektora jednostki systemu oświaty, po uzyskaniu pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny oraz po

zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady szkoły lub placówki, jednak nie dłużej niż do dnia 31 sierpnia 2022 r.

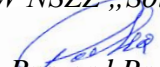
2.

Zaprezentowane rozwiązanie prawne jest nielogiczne i irracjonalne zważywszy na fakt, iż rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii dopuszcza poprzez par. 28 ust. 13 pkt 1 możliwość przeprowadzenia konkursu w trybie stacjonarnym¹.

Rozporządzenie eliminuje z procesu decyzyjnego w przedmiocie powierzenia stanowiska dyrektorowi jednostki systemu oświaty do dnia 31 sierpnia 2026 r.(sic!) związku zawodowe, zapewniając jednocześnie prerogatywę wyrażenia opinii w tym zakresie radzie pedagogicznej i radzie szkoły lub placówki. Przyjęte postanowienia są nie zrozumiałe zważywszy na fakt, iż art. 63 ust. 14 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe gwarantuje reprezentatywnym organizacjom związkowym w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego udział w komisji konkursowej na stanowisko dyrektora szkoły.

Rozporządzenie nie rozstrzyga ponadto prawnych konsekwencji negatywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny w przedmiocie powierzenia. Dokładniej rzecz ujmując nie jasne jest, czy brak rzeczonyj zgody na powierzenie pełnienia obowiązków dyrektora pełnienia obowiązków dyrektora jednostki systemu oświaty wicedyrektorowi, a w jednostce, w której nie ma wicedyrektora – nauczycielowi tej jednostki szkoły, skutkuje obligatoryjnym obowiązkiem rozpisania konkursu, czy też możliwością przedstawienia przez organ prowadzący szkołę nowego kandydata.

Z powyższych względów KSOiW NSZZ „Solidarność” domaga się pilnego uchwalenia nowelizacji analizowanego rozporządzenia oraz respektowania przepisów ustawy o związkach zawodowych.

Przewodniczący
KSOiW NSZZ „Solidarność”

Ryszard Proksa

¹ Zob. też stanowisko MEiN w tej sprawie opublikowane w internetowym wydaniu Dziennika Gazety Prawnej: <https://serwisy.gazetaprawna.pl/edukacja/artykuly/8093453,konkurs-na-dyrektora-szkoly-koronawirus-spotkanie-sluzbowe-zwiazek-zawodowy.html>